REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Golberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o colonă 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXX.

„GAZETA" iese în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov;
Administrațiunea, Piața mare târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor.. pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 32 Brașov, Duminecă 11 (24) Februarie. 1907.

In fața noului atentat.

S'au împlinit 27 de ani de când sub regimul lui Tisza Koloman a fost inaugurată era maghiarizărei forțate cu proiectul de lege privitor la introducerea studiului obligător al limbei maghiare în toate școalele poporale.

Ca un trăznet din senin venise acest proiect de lege, care a produs atâta amărăciune în sânul națiunei noastre.

Simțea fiecare om cu judecată nepreocupată, că Tisza voia prin acel proiect să sguduie temeliile autonomiei bisericești și școlare stabilită prin legile dela 1868. Atunci și-a ridicat pentru întâia oară Ludovic Mocsary glasul său în contra politicei maghiarizărei forțate. Cunoaștem vederile și părerile acestui bărbat conducător al partidului independist. El nu a cerut și a reclamat nimic pentru naționalități în afară de ceea-ce era stabilit în legislațiunea dela 1868. Dar a pretins ca legile ecsistente să fie respectate și-a combătut pe Tisza Koloman, pentrucă prin proiectul său de lege, umbla să restoarne bazele legei de naționalitate și să schimbe cu desăvârșire direcțiunea până atunci încă conciliantă a politicei maghiare inaugurate de Deak.

Mocsary a fost condus în atitudinea sa și de ideia că partidul independist maghiar, trebue să și asigure simpatiile naționalităților ca să-și poată realiza programul său.

Ei bine, după 27 de ani vine chiar unul din șefii partidului independist c'un proiect de lege, care este negațiunea cea mai fățișe a tuturor dispozițiunilor legei școlare și de naționalități. Ministru de culte și instrucțiune publică contele Appony, vrea să arate lumei șoviniste maghiare, căreia i-se închină, că Tisza Koloman a fost numai un cârpaciu pe lângă el.

Când la 1879 Tisza a îndreptat primul atentat mare în contra școalelor noastre poporale, simția fiecare că poporul nostru întreg trebuia să se ridice în picioare și să protesteze. Dar nu i-a lăsat timp, căci c'o iuțeală vertiginoasă s'a prezentat proiectul de lege și s'a și desbătut și votat de cameră. Abia au avut timp episcopii noștri să meargă cu reprezentațiunile lor în contra acelui proiect la Majestatea Sa fără a putea însă dobândi nimic.

De astă-dată, când lovitura este înzecit mai mare, nu se poate zice că am fost surprinși prin proiectul de lege al lui Apponyi, fiind-că de mult el a fost anunțat, și ministru de culte și instrucțiune publică însuși a intrat prealabil în negocieri cu episcopii și conzistoriile noastre asupra chestiunei întregirei salariilor învățătorilor de la școalele poporale și medii din visteria statului.

Nu puțin a contribuit direcțiunea dușmănoasă existenței noastre naționale, inaugurată de Tisza Koloman la 1879, ca doi ani mai târziu să se înființeze partidul național unitar al Românilor din Ardeal, Bănat și Țara ungurească. Ce frumos se avântase acest partid cauzând mari îngrijiri adversarilor noștri. Tăria lui a fost convingerea generală, care prinsese rădăcini între noi, că numai printr'o solidară și energică apărare, în spiritul adevărat al programului nostru național, vom fi în stare a insufla respect adversarilor neamului nostru și a pune stavilă povoiului maghiarismului violent.

Spiritul de resistență împreunat cu convingerea, că numai printr'o estraordinară încordare a tuturor forțelor noastre vom putea să satisfacem datoriei naționale în situațiunea tot mai dificilă ce ne-au creat-o uneltirile de maghiarizare, a fost elementul care ne-a dat avântul. Și altfel am fi astădi pregătiți și orientați dacă n'ar fi fost în mod atât de fatal stânjinit acest frumos avânt prin intrigele și neînțelegerile ce s'au vârât încetul cu încetul între noi. Aceasta împrejurare a adus mai mare rău partidului nostru național decât prigonirile tot mai inverșunate ale dușmanilor lui.

Am atins acest moment însemnat în viața noastră națională din ultimele decenii, nu spre a face vre-o recriminare pentru cele trecute, ci numai spre a arăta cât de mult ne trebue și cât de mult ne lipsește încă, ca să putem sta față cu evenimente de mare cumpănă, ca acela despre care vorbim mai sus. Mai mult ca ori și când ar trebui acum să protestăm cu mic cu mare în contra planului de distrugere al învățământului nostru național, ce vrea să-l pună în lucrare guvernul coaliției. Dar atunci luptele noastre naționale ar trebui să stea la alt nivel decât la cel de adi.

In chestiunea pactului s'a pronunțat ministrul de comerciu Francisc Kossuth în ședința comisiunei economice dietale. Kossuth zise, că ambele guverne au convenit ca să se înceapă negocierile pentru pact la 28 Februarie a. c. și să le continue fără întrerupere până la Paști, adecă până la 31 Martie, ziua întâiu, a Paștilor gregoriane. Așadară în timp de o lună ar fi să se termine lucrarea atât de grea și complicată a pactului. Un termin foarte scurt. Francisc Kossuth a declarat, că până la Paști trebue, sau să se stabilească o înțelegere sau să se constate că este cu neputință. Dacă ințelegerea nu se va putea face, guvernul ungar va procede la desbaterea parlamentară a legilor vamale și va face în tariful vamal schimbările ce i se vor părea corespunzătoare situațiunei.

Declararea aceasta a ministrului de comerciu ungar este viu comentată de foile austriace, cari se miră că s'a putut stabili numai un termin așa de scurt pentru negocierile pactului, când guvernul austriac stă pe baza, că nu se poate încheia decât un pact pe timp mai îndelungat adecă pe cel puțin 20 de ani. S'a deșteptat bănuiala că guvernul Beck poate că nu mai stărue așa de mult pentru realizarea programului său și în genere se crede, că la Paști nu se va constata decât imposibilitatea de a se crea o înțelegere definitivă între cele două guverne.

Din dieta ungară. In ședința de eri a dietei a luat cuvântul dep. Dr. Stefan C. *Pop*, respingând acusările murdare și veninoase ale dep. Hock, adresate Românilor. După aceasta dieta a început discusiunea asupra proiectului de lege privitor la văduvele și orfanii după militari.

In camera română s'a început discuția asupra proiectului de lege privitor la arendarea moșiilor statului obștiilor sătești.

Proiectul lui Apponyi.

Primul proiect de lege tratează despre raporturile de drept ale școalelor poporale elementare, cari nu sunt ale statului și despre ajutoarele în bani, ce se dau învățătorilor dela școalele comunale și confesionale. Cu totul conține acest proiect 40 paragrafe.

Invățătorii poporali amintiți mai sus sunt declarați de funcționari publici și ajutoarele ce le primesc după lege se vor asigura pe cale administrativă. Salariul fundamental anual se stabilește cu minimum de 1000 cor. și cu un maximum de 1200 cor., în raport cu clasa de bani de cuartir a comunei respective. Și în acest salar fundamental nu sunt a se socoti competințele pentru alte agende ale instrucțiunii. Invățătorii ajutori pot conduce o clasă de sine stătători numai escepțional și provizoric și și onorarul lor are să fie la an de cel puțin 800 cor.

Fiecare învățător ordinar are dreptul de a pretinde o locuință cum se cade, o grădină în mărime de cel puțin 1/4 de jugăr, sau un echivalent în bani pentru ea; dacă n'are locuință naturală are drept la bani de cuartir corăspunzători. Invățătorii ordinari dela școalele poporale comunale și confesionale primesc 6 cvincvenii, cari, cu escepțiunea cvincveniului al doi- și al treilea, cari sunt stabilite cu câte 100 cor., fac câte 200 cor.

Ministrul de instrucțiune poate să acorde unui astfel de învățător, dacă și-a câștigat în timpul unui serviciu mai îndelungat deosebite merite, *un adaus personal de 200 cor.*

Paragrafii următori regulează veniturile naturale. După dispozițiunile ce ur-

---

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Castelul la Muette.

— Sediul conferențelor episcopatului francez. —

(Un castel istoric. — Origina numelui. — Ducesa de Berry. — Zile furtunoase. — Dușmanii ducesei. — Sfârșitul ei — Maria Antoinetta. — Soarta ulterioară.)

Pentru a patra oară în timpul ultimelor douăsprezece luni s'a adunat episcopatul frances în conferență asupra situațiunei create în Franța prin legea de separațiune.

Sediul desbaterilor a fost de astădată istoricul castel La Muette din pădurea Bologna, care a fost pus la disposiția înaltului cler de actualul său proprietar contele Franqueville.

Hotărârile conferenței rămân deocamdată un secret al înalților prelați.

Castelul la Muette este unul dintre cele mai istorice castele ale Franței. De istoria sa se leagă numele de regi și principese, între cari acela al neferícitei regine Maria Antoanetta, precum și multe evenimente însemnate.

Acest castel interesant este făcut de Carol IX de Valois, regele de tristă memorie din noaptea Sf. Bartolomeu. Regele avea deja pe platoul dela Passy o crescătoare de șoimi și un grajd de câni. Fiind un mare amic al vânătoarei, el ordonă să se construiască în anul 1572, pe un teren, bogat în vânaturi, din pădurea Bologna un castel de vânătoare, căruia i-a dat numele »La Meute« și care după ortografia de atunci și-a păstrat până în zilele noastre numele de »La Muette«.

După ce se despărți de soția sa îi lăsă acesteia castelul ca locuință.

Ex-regina lăsă prin testament castelul tânărului fiu al regelui Henric IV, devenit rege mai târziu sub numele de Ludovic XIII, pe care îl iubea foarte mult. Sub domnia lui Ludovic XIV castelul La Muette suferi mai multe schimbări și lărgiri și după moartea Regelui castelul, acum un splendid palat, deveni reședința primei ducese de Berry, fiica regentului duce de Orleans, care după cum se știe a guvernat pe cât timp regele Ludovic XV, era încă minor.

Viața ducesei de Berry în castelul La Muette formează unul dintre cele mai picante capitole din istoria familiei regale a Franței. Ducesa de Berry, care avea vârsta de 20 ani, era numită Messalina timpului ei.

Ducesa de Berry era cea mai mare fiică a ducelui regent de Orleans. Ca mătușe a tânărului Ludovic ea juca la Curtea din Versailles, rolul unei adevărate regine. Ea stăpânea pe tatăl ei, care o iubea foarte mult. Ea era o principesă de o frumsețâ seducătoare. Inaltă și sveltă, cu ochi strălucitori și cu mâni delicate, ea poseda un spirit briliant și un mare talent la vorbă — ea era după cum se esprimă un cronicar de pe vremea aceea »un drac împelițat«. Afară de aceea avea un talent perfect pentru imitațiune. Ea se pricepea să imiteze în mod ridicol pe toți unchii și mătușele ei, ba chiar și pe propria ei mamă. Când principesa făcea caricatura vre-unei mătușe ale ei, întreaga Curte se tăvălea de râs. In acest »drac împelițat« se afla însă și o mândrie neînfrânată, sete de răsbunare, gelosie josnică, ba chiar cruzime! Cine-i sta în cale era nimicit.

In vârstă abia de 15 ani ea se căsători cu vărul ei ducele de Berry. Ducele muri la o vânătoare și lăsă pe tânăra sa văduvă fără nici un copil. Tatăl ei, regentul, cumpăra din caseta tânărului rege, pentru fiica sa castelul La Muette, pe care-l repară și l mobilă, cu cea mai mare splendoare.

Cu tânăra ducesă nu se stabili în acest încântător castel pacea și liniștea, ci zile furtunoase și scene nemaipomenite. Tânăra castelană se înamoră la nebunie de un tânăr ofițer cu numele Riom. Acesta își trăgea origina din Gasgonia, el era mic cu față urâtă dar voinic. Acest ofițer știa să stăpânească pe frumoasa ducesă. El nu se jena, când se supără, să-i tragă câteva palme cu mâna sa vânjoasă, și zile întregi se auzea principesa plângând și văetându-se, deoarece amantul ei o maltratase.

Și ea, care nu suferea dela nime un cuvânt de ripostă, suferea brutalitățile lui Rion și scenele de gelosie, pe cari, firește, că el le facea numai din calcul.

In asemenea zile tatăl principesei alerga acolo ca mijlocitor și împăciuitor și mângăia pe fiica sa, ștergându-i lacrămile. Indată ce el pleca, Rion iarăși apărea pe scenă, cerea esplicațiuni și se revolta, fiincă a lăsat să intre primul camerier al regelui.

Astfel feericul castel, care părea că este făcut numai pentru petrecerile cele mai nobile, era prefăcut într'un local de nebunie amoroasă. — — —

La curtea din Versailles tânăra ducesă poseda dușmani puternici, cari se gândeau la răsbunare. Scandalul din La Muette era o ocaziune bună pentru răzbunare. Ei ațițară pe regentul în contra amantului fiicei sale. In adevăr regentul avu curagiul de a lua pe amant și a-l trimite la ar-

mează pot fi sistemisate în viitor la școalele poporale din cestiune pentru agendele de învățători de sine stătătoare, numai posturi de învățători ordinari. O escepțiune face § ùl 29, după care pentru învățătorul, *care nu poate corăspunde cerințelor unei instrucțiuni cu succes în limba maghiară*, este a se aplica un învățător-ajutor. Dacă învățătorul pricepe și agendele cantorului, atunci venitele de învățător și de cantor laolaltă sunt a se socoti în salariul învățătoresc până la minimul cerut.

Susțiitorii școalelor comunale și confesionale au să stabilească salariile învățătorilor după prescrierea acestei legi până la 30 Iunie 1910. Dacă în urma sărăciei lor n'ar fi în stare să plătească aceste sume, pot să ceară dela ministru de instrucțiune *un ajutor de stat corăspunzător*. Cererile în asemeni comune, cari nu plătesc nici darea școlară de 5%, nici că se vor lua în considerare. Dacă salarul învățătoresc nu se poate plăti și dacă susțiitorul școalei cu toate astea nu cere ajutor de stat, *își pierde dreptul de susținere a școalei pentru această comună*. Salariile mai mari stabilite până acuma nu pot fi reduse.

Un ajutor de stat poate fi dat numai în cazul, dacă jurstările materiale vor fi în mod oficial stabilite, dacă învățătorul va fi cualificat după lege, va fi cetățean ungar și va *ști să vorbească, să scrie și să învețe corect ungurește* și numai după ce va depune *jurământul prescris* în aceasta lege.

In fine trebue ca planul de învățământ, ordinea de studii, precum și înzestrarea școalei să corăspundă cerințelor legale. O altă condițiune este, ca obiectele de învățământ obligate să fie predate în modul prescris.

Fiecare școală și fiecare învățător, fără considerare la caracterul școalei, și fără considerare la aceea, dacă învățătorul primește un ajutor de stat sau nu, e dator de-a desvolta și întări în sufletul copilului spiritul alipirei către patria maghiară. Ca expresiune exterioară a acestei nisuințe sunt a se pune de asupra porții școalei precum și în salele de învățământ *pajura ungară*, mai departe în săla să se aplice *table de părete, luate din istoria ungară*, și la sărbătorile naționale să se *arboreze steagul național cu pajură*.

Afară de aceste embleme pot fi aplicate numai emblemele muncipiilor și ale comunelor și înscripțiunile exterioare, stabilite prin lege, cari indică caracterul comunal sau confesional al școalei. In salele de învățământ pot fi folosite embleme religioase și mijloacele de învățământ necesare, cari însă *nu e permis să aibe și să se refere într'un fel sau altul la istorie sau geografie străină, și trebue să fie fabricate în patrie.* Ministrul instrucțiunei va da acestor școale emblemele și steagurile unguresti de lipsă.

Dacă cu intențiune va fi intrelăsată împlinirea acestor dispoziții se comite o contravențiune, care este a se pedepsi cu o amendă până la 500 cor. Studiul limbei maghiare trebue să fie predat și în școalele cu limbă de predare nemaghiară după planul de învățământ stabilit de către ministru și numărul oarelor fixate de el și este a se preda astfel, *ca toți copii să poată să-și exprime cugetările lor la înțeles în limba maghiară.*

Un ajutor de stat pot primi *numai atunci*, dacă în școalele respective va fi predată limba maghiară, aritmetica și istoria, drepturile și datorințele cetățenești *după prescrierile ministrului de instrucțiune cu folosirea exclusivă a manualelor și mijloacelor de învățământ, încuviințate* de el, și dacă vor fi folosite în acea școală numai *cărți de cetire*, aprobate de ministrul de instrucțiune și *cu cuprins patriotic.*

Dacă ajutorul de stat trece anual peste 200 cor., numirea învățătorului va *atârna dela aprobarea ministrului.* Dacă susțiitorul școalei nu va face propunerile corăspunzătoare în două rânduri, *atunci ministrul va numi pe acest învățător.* Asemenea ministrul numește pe învățător *necondiționat*, dacă ajutorul de stat va trece peste jumătatea salarului învățătoresc. Intr'o comună, în care statul susține un învățător poporal, pot fi date ajutoare învățătorilor altor școale numai în casul acela, *dacă susținerea acestor școale va fi de fapt necesară.*

In mod foarte amănunțit și pe larg se regulează procedura disciplinară contra învățătorilor, asigurându-se aici statului drepturile cele mai estinse. Ministrul poate să ordoneze cercetarea disciplinară, *dacă învățătorul negligă instrucțiunea limbei maghiare, dacă în școală se vor folosi cărți de școală sau recvisite de învățământ neîncuviințate și oprite de guvern, dacă învățătorul va urma o direcțiune dușmană statului, dacă va ațâța contra confesiunilor sau contra claselor sociale*, contra proprietății sau a instituțiunii căsătoriei, ori dacă va nebuni poporul cu idei despre împărțirea proprietății private și publice, sau dacă se va ocupa în mod ilegal cu agende de emigrare.

O școală, a căreia învățător a fost suspendat din post în urma unuia din motivele amintite, *poate să fie cassată de către ministru*, care în locul ei poate să înființeze o școală de stat.

Dacă în decursul cercetărei disciplinare ese la lumină, că greșala stabilită a fost pricinuită de autoritatea comunală sau confesională, a căreia drept de dispoziție se extinde peste mai multe școale, ministrul de instrucțiune *poate eventual să investigeze toate aceste școale poporale printr'un comisar ministerial special, poate să le detragă acestor școale, în caz de recidivă, ajutorul de stat și să le închidă*, în care caz încetează dreptul susțiitorilor de școale respectivi, de a înființa școale în comunele acelea.

Dacă la greșala învățătorului este complice și preotul, poate *să-i fie detrasă acestuia congrua* și dacă autoritatea superioară bisericească, nu va delătura răul în timp de ½ an. *școala poate fi închisă.*

Cum s'a amintit mai sus, învățătorului incapabil de a instrui în mod corăspunzător limba maghiară trebue să i-se dea un ajutor. Dacă susțiitorul școalei nu va ocupa postul devenit astfel vacant într'un termin anumit și în mod corăspunzător, ministrul de instrucțiune va numi un învățător pe cheltuiala lui.

Aceste dispozițiuni vor avea valoare numai până la sfârșitul anului 1912. Fiecare schimbare la școalele confesionale și comunale trebue să fie anunțată inspectorului de școale. Intrelăsarea aduce cu sine o amendă de la 20—100 cor.

Ajutoarele de stat se avisează la perceptoratele respective pe numele învățătorului. Fiecare învățător are să depună înaintea inspectorului școlar sau a plenipotențiatului său și înaintea autorității școlare, de care se ține, *un jurământ oficial*, în care jură credință nestrămatată regelui Ungariei, patriei, legilor constituționale și sancționate, că va împlini cu conștiențiozitate ordonanțele legale ale autorităților superioare, precum și că va crește școlarii în iubire către patria maghiară.

Dispozițiile legei se referă și la școalele private și se estind și asupra învățătoarelor. Dacă una din învățătoare se mărită în alt loc, aceasta este și se consideră ca renunțare la postul ei.

Ministru poate să dea învățătorilor poporali, cari se bucură de un ajutor de stat, deja în prima jumătate a anului curent, avansul în socoteala plusului de ajutor, ce l'ar primi după această lege.

Concertul universitarilor români din Cluj.

(VN) Nu vrem să facem reclamă. N'avem de gând să împărțim afișe pe străzi, nu vrem să batem dobele în public, nu vrem să trimitem argați în lumea largă, cari să vestească omenimii, că la Cluj se aranjază un concert! Nu! Asta ar însemna negațiunea însuflețirii noastre curate, înegrirea inimei noastre neturburate de patimi și dorințe nebune, ar însemna mânjirea cu noroi și isgonirea din sufletul omenesc a celei mai frumoase însușiri: mânjirea și isgonirea modestiei.

Noi asta n'o vrem. Oricât am fi de însuflețiți, oricât am munci pentru noi, pentru neam, pentru societate, pentru omenime, oricât ne-am sbate după un scop, nu vom face niciodată din lupta noastră armă josnică, cu care să cucerim valoare mândriei noastre personale. Nu! Nu vrem să terorisăm caracterele cu vanitate.

Gimnaziul din Brad n'are lipsă de reclamă. Acest gimnaziu în sine e un scop sublim, înălțimea lui atinge înălțimea Olimpului și până la acesta nu se poate ridica josnica reclamă omenească.

Gimnaziul din Brad nu cere reclamă, ci cere jertfă, pentrucă numai jertfa poate atinge înălțimea acestui scop. Jertfa e cea mai clasică afirmațiune a conștiinții omenești, plămădită în sufletul omului de însuși Dumnezeu. Cine grăește în numele acestui gimnaziu, grăește în numele Jertfei. Cine vrea să jertfească, jertfește pentru acest gimnaziu.

Concertul universitarilor din Cluj e numai prilejul, ce se dă oamenilor conștii de sine, înțelegători de chemarea lor în mijlocul unui neam, ce se sbate după pâne și lumină, e cuvântul, care caută s'aducă aminte omului, că el are un scop în lumea asta și că acest scop numai prin jertfe se poate realiza, e îndreptariul, care fixează acest scop, ca cel mai sublim scop al tuturor Românilor de pe pământul acestei țări.

Nu valoarea noastră, a studențimii din Cluj, o vrem noi. Asta nici n'ar putea fi. Sau și dacă ar fi, ea n'ar fi decât valoarea palidă a unei clipe, ce se perde nebăgată în samă în spațiul larg al veciniciei. Vrem însă ceva. Vrem să punem și noi o petricică la temelia gimnaziului superior din Brad, în care vor crește veacuri de-arândul apostoli meniți să lățească lumina prin colibele neamului nostru și să păstreze pe veci duioasa noastră limbă. Asta o vrem. Asta-i scopul concertului nostru. Pentru acest fapt ne ridicăm noi glasul, pentru acesta s'aprinde graiul nostru și chiamă la Cluj pe Români.

Suntem tineri și în tinerețea noastră ne însuflețim mai ușor decât bătrânii, dar suntem tot așa de îngrijați ca și aceștia de viitorul nostru. Ne dăm samă de furtunile, ce se descarcă asupra sufletelor noastre, înțelegem scopurile ascunse și uneltirile pe față, cari țintesc peirea noastră. Ne dăm samă de sărăcia noastră, de vremile grele și turburi, în cari trăim. Ne pricepem chemarea. Suntem îngrijați și ne temem, dar nu ne pierdem nădejdea. E plin de negură viitorul nostru, dar noi vom prinde lumina în mână, ne vom ivi în mijlocul negurei și o vom împrăștia, vom face loc blândelor raze de soare, să străbată pacinice în sufletele oamenilor, vom zidi temple de lumină ș'acolo vom face cele mai puternice arme, armele culturii, cu cari vom sdrobi pe dușmanii cu sufletele negre.

In gimnaziul din Brad vor crește tineri, cari vor forma mândrele cete ale mândrei noastre armate, numită inteligență. Aceasta va fi, cu vremea, întreagă bună și folositoare neamului nostru. Nu vom mai avea advocați, nici medici, cari să tindă să se îmbogățească din pânea de săcară a celui mai sărac popor, ci vom avea numai conducători cuminți și iubitori de neam. Nu vom mai avea de lucru cu becisnici, cari caută să păstreze prostia, pentruca s'o esploateze, ci sfetnici înțelepți ai celor ce plâng după bine. Ridica-vom gimnaziul din Brad din jertfa noastră și răsplata, ce o va da el generațiunilor viitoare, va fi tot jertfă.

Trei Martie va fi o zi de bine la Cluj, o zi în care mândria noastră va crește, căci ea va fi încă un mic isvor, din care va curge apa vie, menită să dea viață țintei noastre. In orașul Memorandului va suna cu drag cântecul românesc din graiul Domnișoarelor Valeria Papp și Virginia Gall (Doamna Dr. Cosma din cauza unor piedeci inevitabile nu-și poate da concursul), vor suna artistic clapele pianului sub mâna meșteră a D-șoarei Getta Hodoșiu și cu acelaș drag vor asculta cei ce vor fi de față și pe cunoscutul tânăr N. Brătianu. Cei ce nu vor fi de față, vor fi desigur cu sufletul lor în mijlocul nostru și obolul lor nu va întârzia de a se jertfi pentru scopul acestui concert.

Cronica din afară.

Tratativele în politica bisericească franceză. Din Paris se anunță: Diferitele organe ale partidelor politice sunt unanime în a recunoaște meritele ministrului Briand. Faptul că nici un orator nu a luat cuvântul în cameră împotriva politicei urmate față de biserică este considerat ca o dovadă că preoțimea se va supune nouelor măsuri luate de guvern. Unul din punctele cari ar putea da loc la neînțelegere este și următorul: preoții cari aparțin unor ordine necunoscute de stat să nu aibă dreptul de a încheia contracte. Ar fi un punct de neînțelegere și anume chestia: cine să suporte cheltuelile de întreținere ale bisericelor? Să le suporte comunitatea ca închirietoare, sau preotul ca chiriaș? Aceste dificultăți nu par însă de neînvins; și se crede că Mr. Richard, cardinalul din Paris, ar avea un proiect de învoială, care să mulțămească toate așteptările. Prefectul Senei a primit din partea lui Clemenceau autorizația de a continua tratativele cu împuterniciții cardinalului din Paris.

Unirea partidelor liberale din Germania. Din Berlin se anunță: Unirea partidelor liberale s'a făcut Joi în modul următor: S'a hotărît ca liberalii, partidul poporului și unirea liberală să formeze un club comun, pentru a putea să discute în întruniri comune proiectele de legi, cari se vor ivi. Eu au format un comitet din patru membrii care să prezideze partidul liberal. Fiecare din aceste grupuri va putea să țină ședințe separate. Aceasta înseamnă începutul unei uniri a tuturor forțelor energice liberale.

Constituția în Creta. Puterile protectoare ale Cretei aprobând constituțiunea Cretei, înaltul comisar Zaimis a convocat adunarea generală națională, pentru a o pune în curent și a depune jurământ pe această constituțiune. Guvernul actual va demisiona îndată și un minister interimar va gira afacerile până la alegerile legislative ale nouei camere. Guvernul definitiv trebuind să fie expresia unei noue Camere, aceasta se va întruni la 14 Iulie, iar alegerile se vor face în Mai.

ȘTIRILE ZILEI.

— 10 Februarie v.

Comemorarea lui Carducci. Din București ni se scrie: Mercuri la clubul italian din calea Victoriei, s'au întrunit reprezentanții coloniei Italiene pentru a hotărî o solemnă comemorare a marelui poet Giosue Carducci. Adunarea a fost presidată de d-l marchiz Beccaria d'Incisa, ministrul Italiei. S'a hotărât comemorarea în forma solemnă în marea sală a Ateneului român și a fost desemnat ca orator d-l Barbu *Delavrancea*, care a primit bucuros onoarea de a vorbi despre marele poet italian.

Donațiune. D-l *Ioan Sabadeanu*, mare comerciant în Brașov, dăruind bisericei române gr. cat. din Cluj, un scris fonciar urban de 5% a orașului București în valoare nominală de 100 lei, ne împlinim o plăcută datorință de gratitudine, a-i esprima și pe această cale mulțămitele noastre pentru ajutorul foarte bine venit. Acum când biserica cea vechie am trebuit să o reparăm, ca să o mai putem folosi până vom putea zidi una nouă și când trebue să zidim o școală nouă, ce ne va costa 43—44 mii coroane, ajutoarele ini-

---

mată. Messalina din La Muette fu cuprinsă de o furie turbată, amenințând că se va sinucide. Regentul o visita. Ea dădu un ospăț bogat tatălui ei »cu care deja la vârsta de 14 se îmbăta ca un cuirasier«, și turnând mereu la pahare, încerca și-l îndupleca a-i reda pe Rion. Regele însă se ținu bine, beu mult, dar respinse dorința fiicei sale. Ofițerul esilat rămase la regimentul său. Nemângăiata Kalipso, în culmea desperării, beu noaptea întreagă. Din causa sănătății sdruncinate ea muri după câte-va zile din causa ultimului esces la masa din acea noapte. Rămășițele ei pământești fură înmormântate în Basilica St. Denis, locașul criptelor familiei regale. Castelul la Muette trecu iarăși în posesiunea domeniului coroanei.

Ludovic XV restaura de mai multe ori castelul la Muette, cu cheltueli foarte mari. Când el muri, cele trei fiice ale sale, Adelaida, Victoria și Sofia, cari îngrijiră cu cel mai mare devotament de tatăl lor, fură infectate de boala regelui. Familia regală, de teama contagiunei, trimise pe cele trei fete la castelul La Muette, unde după mai multe luni se vindecară.

In primii ani ai domniei regelui Ludovic XVI castelul La Muette era una dintre localitățile de predilecțiune ale Mariei Antoaneta. Din La Muetta datează ordonanța regelui, în care Ludovic și Maria Antoaneta au renunțat, cu ocazia urcării lor pe tron la darurile naționale, în folosul poporului. Maria Antoaneta scria de acolo sorei ei archiducesa Christina: »Aceasta este, după cum sper, un act, care ne va câștiga iubirea poporului. Nu poate fi cineva animat de intențiuni mai bune, decât soțul meu. El lucrează și studiază aproape neîncetat, pentru ca să fie demn de misiunea sa. El muncește atât de mult încât îmi face rău când îl văd.«

La 21 Ianuarie st. n. anul acesta a fost aniversarea zile regelui Ludovic XVI. Nenorocitul rege în adevăr era animat de cele mai bune intențiuni pentru poporul său. Numai din causa slăbiciunei sale s'a prăbușit dinastia sa și monarchia.

Teroarea dela 1796, care puse stăpânire pe toate bunurile coroanei, puse în licitațiune publică castelul La Muette. Abia o parte, aripa stângă independentă cu câteva atenanse găsi un cumpărător. Clădirea principală cu cea mai mare parte a parcului, nepresentându-se nici un cumpărător, fu închiriată, în timpul guvernului directoratului, lui Talleyrand, cancelarul de mai târziu al împăratului Napoleon I.

Castelul La Muette își schimba de mai multe ori proprietarul și la urmă veni prin cumpărătoare în posesiunea celebrului fabricant de piane Erard. Actualul proprietar al castelului La Muette este contele Franqueville, care are de soție și o fiică a lui Erard și l'a primit dela acesta ca moștenire.

C.

milor generoase ne sunt nu numai bine-venite, ci chiar de mare lipsă. În numele curatoratului parochiei rom. gr. cat. din Cluj. Cluj la 20 Februarie în 1907. Dr. E. *Dăianu*, paroch, președinte; Ioan *Nestor* de Dezmir, jude de tablă în penziune, curator primar.

O faptă frumoasă. Cunoscuții bine-făcători, d-na Raluca Beloescu, și Stroe Beloescu. mari proprietari din orașul Bârlad au construit din nou pe a lor cheltuială, biserica sf. Împărați Constantin și Elena din Bârlad, înzestrând-o cu toate obiectele necesare cultului religios. Întreaga lucrare dela clădire până la mobilier costă peste 50.000 lei.

Casina română din Beiuș invită la balul ce-l va aranja în 3 Martie st. n. a. c. în sala ospătăriei »Stâna de vale« Prețul de intrare pentru persoană 2 cor., pentru familie după plac. Începutul la oarele 8½ seara.

Decorarea Sarei Bernard. Președintele republicei franceze a conferit artistei Sara Bernhard crucea legiunei de onoare pentru meritele ce și-a câștigat ca profesoară de artă dramatică.

Activitatea bandelor din Macedonia. Din Constantinopol se scrie; Știrile primite de cercurile bulgare semnalează progrese permanente ale bandelor sârbe în districtele Prilep și Koepru. Sârbii silesc pe locuitorii satelor bulgare a trece sub biserica sârbă și patriarchat, îi aprovizionează cu arme în contra unor încercări eventuale ale bandelor bulgare de a anula această conversiune. Pentru primăvară se așteaptă o întărire a bandelor sârbe.

Biblioteca Academiei române a fost vizitată în cursul lunei Ianuarie 1907 de 918 cititori, cari au conzultat 2743 volume. Un număr de 74 cititori au conzultat 622 manuscripte, 19 cititori au conzultat 97 documente și 24 cetitori tot cărți vechi românești (1508—1830). În sala de lucru a bibliotecei se află 1779 cărți și 6 reviste române. În cursul acestei luni biblioteca s'a sporit cu 439 volume și broșuri, 239 numere de reviste române, 141 străine, 2 stampe și portrete, 32 documente, 193 foi volante și 246 note muzicale.

Starea sămănăturilor în România. După ultimele telegrame primite la ministerul român al domeniilor, starea sămănăturilor din România continuă a fi bună. Sămănăturile intră în vară foarte resistente.

Arestarea unor falsificători de bani. Din Orăștie se anunță, că gendarmii au arestat pe locuitorii Iosif Oltean și Nicolae Baciu din Vinerea, cari au fabricat și pus în circulațiune în comitatul Hunedoarei coroane și piese de 10 fileri falzificate. În locuința lor s'au găsit și utensiliile, cu ajutorul cărora fabricau banii falși.

Concert. Muzica orașului aranjază mâne seară un concert în hotelul Europa sub conducerea d-lui dirigent Max Krause. Începutul la oarele 8. Intrarea 60 b.

Avis. Din cauza repausului Duminecal va fi deschisă în cetate mâne Duminecă de la oarele 1—9 seara numai farmacia d-lui Jekelius.

Greva de flămânzire a studenților ruteni.

Amenințarea studenților ruteni, cari se află închiși în Lemberg din cauza escesselor dela universitatea de acolo, că prin-tr'o grevă de flămânzire vor stărui, ca să li-se curme arestul preventiv, care durează deja de peste 3 saptămâni, s'a realisat. Într'adevăr cei 79 de studenți închiși au refuzat de Joi ori-ce hrană, deși li-s'a spus, că cu procederea aceasta nu vor ajunge nimic. Ministeriile de interne, de justiție și de culte din Viena au intervenit pe lângă guvernatorul Galiției și autoritățile din Lemberg, spre a se pune capăt cât mai grabnic cercetării criminale contra studenților ruteni.

Ziarele din Viena de Vineri dimineața zic, că va fi un mare blamagiu pentru Austria, dacă această grevă de flămânzire, care este o demonstrațiune cum se întâmplă numai în închisorile din Siberia, nu va fi curmată neamânat. Ori doară credeți că va fi spre onoarea justiției și a administrației austriace — esclamă una din sceste foi — dacă greva de flămânztre nu va înceta până ce nu va fi scos din chiliile dela tribunalul din Lemberg cadavrul vre-unui tânăr? Nimeni n'ar putea să ia răspunderea pentru o astfel de întâmplare.

Greva de flămânzire s'a început Joi seara. Studenților închiși li-s'a fost dat voe să-și ia mâncarea din oraș. Un comitet de doamne rutene s'a însărcinat a-le da mâncare. Studenții s'au adresat la acest comitet, că începând de Joi seara să nu le mai trimeată mâncare. Aceasta s'a și întâmplat. Atunci li-s'a dat mâncare dela închisoare, pe care însă au refuzat'o. Studenții închiși au mai declarat, că începând cu ziua de Vineri ei nu se vor mai prezenta înaintea judelui instructor la chemarea lui ci vor rămânea nemișcați în chiliile lor. Tribunalul din Lemberg a decis să nu pună capăt arestului preventiv al studenților ruteni.

Studenții arestați au declarat, că vor persista necondiționat în executarea grevii. Ei au depus un jurământ solemnel, că nu vor lua nici o hrană, înainte de a fi liberați din închisoare.

Ei sunt câte 8—10 într'o chilie și se încurajează unii pe alții să rămână constanți. Mulți dintre studenți au slăbit tare în urma arestului îndelungat de trei săptămâni. Când s'a auzit că comitetul de dame nu le mai trimite mâncare, diferite familii rutene le-a trimis de ale mâncărei, dar ei au refuzat să le primească. Să zice că ideia grevei de flămânzire n'a venit din mijlocul studenților ci li-s'a sugestionat din afară.

Se mai spune cu privire la greva de flămânzire, că în presara izbucnirei ei tinerii-arestanți ruteni au aranjat un opulent banchet de adio, fie-care a mâncat așa de mult ca și când ar fi voit să se înarmeze pentru a putea resista foamei. S'au băut 80 sticle bere și 20 sticle vin și s'au ținut multe toaste și vorbiri în contra justiției polone. Pe la 10 seara arestanții s'au dus în chiliile lor să se culce. Zaharul ce-l aveau pentru ceai și cafea l'au predat când s'a început greva administrației închisorei, declarând că nu vor mai lua nimic la sine și că nici chiar apă nu vor mai bea.

Reuniunile rutene și inteligența ruteană plănuesc mari meetinguri de protestare în toată Galiția în favorul studenților arestați și declară că la cas când n'ar fi liberați din închisoare nu mai pot sta buni pentru liniștea și ordinea în districtele rutene ale țărei.

Să știe că arestarea studenților ruteni și escesele la universitate prin care a fost provocată, își are originea în lupta Rutenilor pentru ca la universitatea polonă să li-se recunoască dreptul de limbă.

Cea mai mare parte dintre studenții ruteni au fost în contra ori cărui act de forță așa că escesele sângeroase le-a provocat numai un club de studenți. Dar iritațiunea a devenit generală între studenți când au fost arestați și prigoniți și cei nevinovați. Ei sunt acum solidari cu toții, căci să tractează, zic, de o causă națională sfântă, la care trebue să țină cu tărie toți studenții ruteni.

Adunarea generală a „reuniunii sodalilor români din Cluj".

— 22 Februarie 1907.

Între valurile sguduitoare ale acestei mări de străini, între neajunsurile cele mai plângătoare s'a susținut de multă vreme reuniunea sodalilor români din Cluj, creată înainte de aceasta cu 35 ani, cu chemarea de a înfrăți sufletește pe toți cei ieșiți din inima noastră românească și porniți să ne formeze clasa de mijloc, — a meseriașilor. Au fost grupați în reuniune, înainte de aceasta cu 35 de ani, meseriașii noștri, ca aci să li-se dee prilejul a-și mai auzi din când în când dulcea lor limbă, care așa de rar se aude pe aci și pe care cu frică o vorbesc de multeori.

În lungul acestui șir de ani s'au purtat lupte de câțiva oameni cu suflet românesc, pentruca menirea acestei reuniuni să fie tot înainte. Dar patimile noastre urîte și-au aflat — durere — locașul și în sufletele celor îndatorați să cârmuiască tabăra aceasta a noastră ușor de sedus și ușor trasă în apele celor ce nu se unesc cu noi în gândiri și simțiri.

Insușirile noastre nu prea măgulitoare, s'au dat pe față aci mai tare ca oriunde, și drept urmare mulțimea acestor ostași, s'a înstrăinat de noi. Între cârmuitorii vieții noastre s'a încuibat duhul neînțelegerilor și al vrăjbilor, care în ciuda noastră a tuturora, va desbina în tabere multe sufletele celor ce au datoria sfântă a căuta în puterea unirii desrobirea sufletească și mijlocul cel mai minunat al înaintării.

Desnădăjduirea însă nu ne poate umili. Acest duh nu ne mai poate stăpâni pe viitor. Cu această ocazie s'a încercat și nu fără oarecare succes, ca să se scoată și în locul lui să se sălășluiască pacea și bunăînțelegere.

La această adunare generală, ținută în 17 Februarie 1907, în localul școalei s'a adunat mulțimea, arătând dorința ca în toți să se aprindă pe viitor dorul pentru o nouă pornire pentru o nouă viață cu socotință și chibzuială, în care să domnească dragostea și bunaînțelegere. În locul d-lui B. Podoaba, care a abzis, s'a ales cu aclamațiune de president al reuniunii, d-l *V. Ranta Buticescu*, în care reuniunea își pune partea cea mai mare a nădejdilor sale. S'a hotărît și primit, ca reuniunea să și aibă corul său, format din membrii. S'a mai ales un comitet din oamenii cei mai dornici de înaintare, care va avea să alcătuiască un program de muncă și activitate bine înțeles.

Astfel reuniunea stă în preajma unui început de bune nădejdi, peste greutatea căreia trecând, va deveni limanul dătător de iubire și căldură, sub al cărui scut vor grăbi toți cei ce înțeleg rostul nostru.

Să sperăm că în curând vom înregistra cu deosebită plăcere trecerea în șirul membrilor fundatori a câtorva fruntași din loc, cari au dovedit cu toată tăria, că sunt stăpâniți de un dor pentru înflorirea acestei reuniuni cu o menire sfântă.

A. P.

ULTIME ȘTIRI.

Berlin. 23 Februarie. Între pasagerii cari s'au cufundat cu vaporul »Berlin« se aflau și 40 membri ai unei trupe de operă germană care jucase în teatrul »Covent Garden« din London. Toți au pierit. Între ei se aflau artiști și artiste foarte cunoscute în toată Europa. Astfel Schalk, fostul diriginte de orchestră al operei din Viena, tenorul Naval, fost membru al operei vieneze și care se întorcea la Viena, cunoscutul cântăreț Dr. Kraus din Berlin, cu soția sa; el era doctor diplomat și în urmă devenise artist. Kraus era în vârstă de 57 de ani și acum câtva timp se căsătorise cu renumita cântăreață Hosborne, cunoscută la Berlin, Paris, Budapesta, și care a fost și la București. Apoi baritonul Theodor Bertram, fost membru al operelor din München, Viena, New-York, etc. D-rele Sele, Nast, apoi Van-Dyk, impresarul trupei, Maria Brehma, Iulia Demeneko, Agnesia Nikol, d-rele Gough, d-nii Corelio, Cromer, Lung, Austin, Conigham, Heler, Reinhardt, Robert Bernardt, baritonul Weinberg, d-nele Schroeder, Bertram, d-rele Buntel, Keler, surorile Roza și Helena Lehmann, cântărețul Wank Hauptmann din Berlin, d-ra Vii din Drezda.

Numai un singur artist din trupă a putut scăpa, anume basul Lofing, care în Harvig a scăpat vaporul, întârziind. Numărul morților este de 110. Furtuna a aruncat până acum 30 cadavre pe țărm. Pe corabia »Berlin« se afla și un mare transport de diamante, care sosea din Africa de sud.

Amsterdam. 23 Februarie. Căpitanul Parkerson unul din puținii salvați a fost adus în spitalul marinei. El spune că nenorocirea a fost cauzată de signale falșe date de autoritățile din port. Cârmaciul a fost indus în eroare cu chipul acesta. Din cauza puternicii izbituri 30 persoane fură zvârlite în mare. Cu toate semnalele de alarmă nu sosea de nicăiri vre-un ajutor. Parkerson se plânge de nepăsarea populației la lucrările de salvare.

Heek-van-Holland, 23 Februarie. Până eri la ora 4 jum. după amiazi, s'au scos 35 cadavre. O violentă furtună cu ninsoare și grindină a ținut toată ziua. S'au salvat totuși 10 persoane.

Lemberg. 23 Februarie. Greva de flămânzire a studenților ruteni continuă. Tribunalul a decis eliberarea a 16 studenți arestați. Aceștia au declarat că nu vor părăsi temnița până nu vor fi eliberați toți. Tribunalului i-a succes prin viclenie să scoată 3 studenți din închisoare. Restul va fi scos azi cu putere brachială din închisoare. Peste 200 teologi ruteni s'au presentat judelui investigator, declarându-se solidari cu studenții arestați.

Viena. 23 Februarie. Ziarul »Pol. Corr.« află din Sofia, că ultimile critici făcute de presa străină măsurilor draconice luate de guvernul bulgar față de universități și-au avut efectul lor. Din faptul că noua lege universitară votată de Sobranie acum două săptămâni n'a fost încă publicată în »Monitorul oficial«, cercurile politice trag concluzia că ar fi posibil ca guvernul să renunțe la aceste măsuri draconice, după cari, dată fiind actuala atitudine a profesorilor, redeschiderea universităților bulgare este aproape exclusă.

Köln. 23 Februarie. O mare întrunire catolică va fi convocată aici pentru discutarea luptei religioase din Franța, sub pretextul că și bisericele germane din Franța se află în pericol. Biserica din Havre și catedrala „Franz Iosef" din Paris, cari au fost clădite cu bani germani și austriaci, au fost închise cu toată intervenția ambasadorului austriac.

Petersburg. 23 Februarie. La Zarskoe-Zelo s'a ținut eri o conferință a miniștrilor, în care s'a redactat mesagiul tronului pentru deschiderea Dumei. Mesagiul va fi foarte scurt și va înșira toate chestiile cu cari se va ocupa viitoarea Dumă. Nu s'a stabilit încă dacă mesagiul va fi cetit de către țar în persoană. Rezultatul definitiv al alegerilor pentru Dumă nu se cunoaște încă, dar este sigur de pe acum, că cadeții vor avea o mare majoritate.

Petersburg, 23 Februarie. La recepțiunea care a avut loc la ministeriul de externe, ambasadorii străini au adus în discuțiune evenimentele din Odesa. Ambasadorul Austro-Ungariei a cerut intervenție în această direcție. Comunicările sosite din Odesa sunt foarte triste. Comerțul stagnează; bursa e închisă; teatrele și restaurantele sunt goale. Se zvonește că evreii cari s'au apărat, vor fi aduși în fața tribunalelor militare.

Varșovia, 23 Februarie. O bandă de 15 persoane a atacat sucursala poștei. Un funcționar a fost ucis, 3 soldați și 3 funcționari ai poștei grav răniți. O persoană din public a fost ucisă, 4 grav rănite. Toți banii sucursalei au fost furați. S'au luat 11.000 ruble. Răufăcătorii au scăpat.

Varșovia, 23 Februarie. Se anunță din Odesa că măcelurile contra evreilor continuă și cresc pe fiecare zi. Bande înarmate străbat orașul, măcelărind lumea. Mulți copii au fost împușcați. Indivizi înarmați pătrund prin case jefuind și omorînd.

Copenhaga, 23 Febeuarie. Vasul cu trei catarturi »Norvegien« venind din Norvegia și mergând la Bremen, a fost zvârlit azi dimineață pe coasta occidentală a Iutlandei și distrus. Echipagiul, compus din 18 oameni, s'a înecat.

Bibliografie.

A apărut „Geloșii", comedie într'un act, după germană, de *Moșul*. Brașov. Tipografia A. Mureșianu 1905. O piesă forte potrivită pentru diletanții noștri dela sate și orașe (pentru 3 domni și 2 dame). Prețul 40 fileri franco.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor respons. interim.: Victor Branisce.

Banca Națională a României.

Situațiune sumară.

1906 4 Februarie.	Activ	1907 27 Ianuarie.	1907 3 Februarie.
107.348 111	76223111 Reser. metal. aur 82091320 / 31125000 „ Trate aur 34830000	116.995,869	116.921,320
1.472,785	Argint și diverse monede	968,605	1.163,086
52.717,536	Portofoliu Român și străin. . . .	60.256,429	61.321,358
24.253,625	*Impr. contra efec. publice 8707900 / „ „ „ în cont-corent 21981765	31.182,502	30.689,665
11.999 924	Fondurĭ publice	11.999,924	11.999 924
14.983,507	Efectele fondului de reservă . . .	15.931.524	15.931,524
2 914,292	Efect. fond. de amort. imob. și mater.	3.270,121	3 270,121
5.767,936	Imobile	5.881,907	5.882,089
600,546	Mobilier și Mașinĭ de Imprimerie .	610,668	610,720
236 632	Cheltueli de Administrațiune . . .	199,598	212 150
85 940,042	Depozite libere	87.936.433	88.267.738
—	„ „ & provizorii . . .	60,000	60 000
17.050.881	Compturĭ-curente	15.994,287	13.641,977
24.851.146	Compturĭ de valorĭ	17 635 341	16.914,467
350.136,963		368.923.208	366.886,139
	Pasiv		
12.000,000	Capital	12.000,000	12.000,000
21.034,186	Fond de rezervă	22.697,129	22.697,129
3.105,044	Fondul amortis. imob. și material .	3 343,012	3.343,012
227.794 090	Bilete de Bancă în circulațiune . .	242.620 360	240.188.850
263,601	Dobânzĭ și beneficii diverse . . .	266,274	329,410
85.940,042	Depozite de retras	87.936,433	88.267,738
—	„ „ „ & provizorii . .	60,000	60,000
—	Compturi curente	—	—
350.136 963	Scomptul 5%	368.923.208	366.886,139

* Dobânda 5%.

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.